

Posudek na doktorskou disertační práci Mgr. Jaroslava Kacetla „Filosofie pro studenty cestovního ruchu – ne-filosofy“

Předložená disertační práce je věnována velmi aktuálnímu tématu. Otázka postavení a role filosofie a filosofické reflexe v kontextu vědeckého poznání je naléhavou v době, kdy v kultuře dominují pragmatické a technologické přístupy k řešení problémů rozmanité povahy. Západní civilizace není nakloněna pěstování filosofie, nahlížení a naslouchání filosofickému diskurzu. Práce se proto pokouší nalézt a odůvodnit cestu k probouzení a zachování zájmu studentů o filosofii.

Autor výslovně nestanoví cíl své práce. Z obsahu úvodní části je ale zřejmé, že záměrem autora je hledání způsobů zprostředkování filosofie studentům studijního oboru Management cestovního ruchu (s. 6). Dále autor zmiňuje, že hlavním záměrem práce je snaha o pochopení významu filosofování (s. 9). Takto stanovený úkol autor se snaží naplnit volbou osobitého metodického postupu, jazyka a reprezentativní literatury.

Již povaha úvodu naznačuje, že autor volí esejistickou formu výkladu, což mu umožňuje realizovat volnější způsob práce s používanou literaturou než je obvyklé pro vědeckou analýzu. To se odrazilo v celkové metodologické vybavenosti disertace.

Práce je rozčleněna do tří částí. První *Cesty k úvodu do filosofie* (s. 14 – 49) se zabývá povahou filosofie. Autor na několika atraktivních koncepcích z dějin starší filosofie (Platon, Aristoteles, Kant, Nietzsche) a několika současných autorů (Heidegger, Gadamer, Ricoeur, Palouš, Havel, Neubauer) ukazuje pluralitní povahu filosofického myšlení, jeho bohatství, kontinuitu a diskontinuitu. Výsledkem provedeného rozboru je implicitně obsažené v práci doporučení pro výklad filosofie studentům jednotlivých studijních oborů

Druhá část *Cesty k jazyku* (s. 50 – 89) odůvodňuje význam jazyka pro formování jednotného evropského prostoru: ekonomického, duchovního, uměleckého, politického. Zvláštní pozornost věnuje autor kognitivní funkci jazyka, která se projevuje v povaze každodenního, uměleckého, vědeckého a filosofického myšlení. V této souvislosti je zajímavým rozbor lingvistického obratu ve filosofii a spojené s ním orientace filosofie na studium otázek komunikace, její povahy a role v současné kultuře. Důraz klade autor na studium jazyka jako prostředku nahlédnutí do nitra neopakovatelných kultur propojených s minulostí a budoucností jedinečnosti mateřštiny. Na příkladě angličtiny odůvodňuje, jak historická proměna jazyka přetváří poznávání a myšlení. V povaze angličtiny spatřuje autor příčiny, důvody, podmínky konstituování osobitého britského a amerického ekonomického, politického a filosofického myšlení, které odlišuje empirismus, pragmatismus, utilitarismus.

Třetí část *Cesty a cestování* (90 – 122) umožňuje autorovi prostřednictvím několika metafor ukázat složitost a bohatství tohoto kontextu, jeho vztahu k rozmanitým dimenzím existence člověka.

Posuzovaná práce je zajímavým a osobitým pokusem otevřít složité otázky současné pedagogické i badatelské činnosti ve filosofii. Esejistická forma výkladu umožňuje autorovi doplnit filosofickou a vědeckou argumentaci osobními pohledy a hodnoceními, příklady z pedagogické praxe a běžné zkušenosti. Práce provokuje, vyvolává námitky a otázky. Může být dobrým východiskem pro diskusi a další hledání. Zajímavá jsou rovněž autorova doporučení pro pedagogickou činnost při výuce jazyků a filosofie.

Doporučuji práci k obhajobě.

Doc. PhDr. Nikolaj Demjančuk, CSc.